СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 244. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 19-го жовтня 1936. — VOL. XLIV. No. 244. Jersey City, N. J., Monday, October 19, 1936. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКИДАЄ БІРЖІ ВОРОЖНЕЧУ ДО ЙОГО КАНДИДАТУРИ

КЛІВЛЕНД (Огайо). — У своїй черговій промові, котру він виголосив з плятформи свого спеціяльного виборчого поїзду, демократичний кандидат Рузвелт виступив проти фінансистів з Вол Стріту, закидуючи їм, що вони вживають фондів удільовців великих корпорацій на те, щоби поборювати його вибір на уряд президента Злучених Держав.

Він казав, що цього допускається меншість фінансистів, бо більшість розуміє вартість реформ і політики Рузвелтової адміністрації.

ГУВЕР ЗАКИДАЄ УРЯДОВІ ШАХРУВАННЯ КНИГОВОДСТВА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Бувший президент Герберт Гувер виступив тут на републиканськім вічу в „Академії Музики" з промовою, в котрій гострими словами таврував уряд Рузвелта за закривання урядових видатків.

Гувер сказав, що якби приватний підприємець допускався таких зловжитків у веденню своїх бизнесових книг, то попав би до тюрми.

СПЕЦІЯЛЬНА СЕСІЯ ЛЕҐІСЛЯТУРИ ДЛЯ ВИБОРЧОГО ЧАСУ.

ЕЛМАЙРА (Ню Йорк). — Стейтовий губернатор Лімен заявив, що він постановив скликати надзвичайну сесію леґіслятури, щоб завести закон про продовження годин, призначених на голосування.

Губернатор каже, що в стейті зареєструвалися стільки виборців, що вони не зможуть віддати голосів у встановленім тепер часі голосування. Досі голоси можна було віддати до 6-тої години ввечір. тепер мають ухвалити закон, що голосування має відбуватися до 9-тої години.

РУЗВЕЛТІВ СИН ПРО ПЛЯНИ БАТЬКА ЩОДО „НАЙРИ".

ҐАРДНЕР (Месечусетс). — Джеймс Рузвелт, син президента Рузвелта, виступив тут на демократичнім вічу з промовою, в котрій заявив, що його батько наміряє, на випадок поновного вибору президентом, добиватися зміни конституції в цьому напрямку, щоб конґрес міг перевести в життя засади „найри".

ДОМАГАЮТЬСЯ РАХУНКОВОГО ЗВІТУ ВІД О. КОКЛИНА.

ДІТРОЙТ (Мішіґен).—Джан Ґ. О'Донел з Питсбурга, один з членів „Краевого Союзу Для Суспільної Справедливости" та щедрий жертводавець для цеї організації, домагається судовою дорогою від о. Коклина й инших тростісів Коклинової організації зложення рахунків із жертв та усунення о. Коклина з уряду в організації.

Позовник каже в позві, що заряд „Союзу" дозволив о. Коклинові захопити необмежену й деспотичну владу в організації.

ЗАКИДУЮТЬ ЛЬОКАЄВІ ОТРОЄННЯ 2 ОСІБ.

ҐВАЙТ ПЛЕЙНС (Ню Йорк). — Поліція арештувала кореанця Ченґ Су Лі, 36-літнього льокая й шофера, котрому вона закидає дання смертельної отрyї двом гостям його господарів, а саме 50-літньому Джорджові Рівсові та його жінці. Обоє отроєні боряться тепер у шпиталі зо смертю.

Поліція каже, що вона має докази, що Ченґ Су Лі купував отрую, від котрої терплять отроєні. Поліція розслідує теж смерть Лоренса Чорчила, нюйорського адвоката, давнього пана цього кореанця, що помер наглою смертю в Флориді в січні цього року.

ВИБУХ КІТЛА З ПАТОКОЮ.

БРУКЛИН (Ню Йорк). — У місцевій рафінерії цукру підприємства „Нетюрал Шуґерс Ко." вибух розірвав 90-гальоновий збірник патоки. Кипяча патока облила й тяжко поранила 6 робітників і 1 робітника. Попарені стояли кілька ярдів від кітла. Коло 70 робітників знаходилися в той мент припадково дальше й завдяки чистому припадкові вони уникнули попарення.

На крик попарених візвано поблизькі шпиталі.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО „ДНЯ ПОДЯКИ".

ВАШИНҐТОН. — Бюро рільної господарки обчисляє, що цьогорічна продукція индиків, призначених на заріз на „День Подяки", виносить коло 20 міліонів штук.

У минулому році на той день убито 15 міліонів штук, у 1932-гім році, себто останнім році добробуту, 19 міліонів. Бюро каже, що це буде найбільша продукція индиків в історії Америки.

НЕ БАЧАТЬ НЕБЕЗПЕКИ ВІЙНИ.

На конвенції лютеранської церкви Америки в Коломбосі, Огайо, виступав єпископ Маренс з Ґановеру з промовою, що, мовляв, Німеччина йде не до війни, але до миру. Предсідник конвенції говорив, що церкві грозить небезпека від атеїстичного комунізму, але ця небезпека не така велика, щоб аж посуватися до гістеричної акції.

ПРОВОКАЦІЯ.

У Варяжі, сокальського повіту, Людове Сторонництво влаштувало свято посвячення свого прапору. Водночас українське населення цього села обходило своє релігійне свято. На зїзд Людового Сторонництва прийшли теж члени партії з сусідніх повітів. Після богослуження відбувся похід членів Людового Сторонництва, в якому взяли участь теж комуністи. В одному моменті під адресою учасників українського свята впали з боку комуністів провокаційні оклики і домагання відкрити голови. У висліді прийшло до бійки між учасниками обох обходів. 6 осіб побитих, у цьому дві тяжче. Коли надійшла поліційна стежа, запанував повний спокій.

УЧЕНИЙ НАЩЕПИВ НОГУ.

Д. В. Швинд, професор медицини в університеті Лойолї в Шікаґо, пише в біжучім числі місячника „Саєнс", що йому вдалося нащепити ногу білого щура на тіло иншого щура так, що цей другий щур може цею ногою рухати, як своєю. Операцію зроблено так вправно, що ні нерви ні мязи перещепленої ноги не піддалися ніякій деґенерації.

ГОНЯТЬ ЖИДІВСЬКИХ КРАМАРІВ ІЗ ВІДПУСТІВ.

Підчас відпусту на свято Преображення біля церкви на підгаєцькому передмісті Галичу розложились, як що року, жиди зі своїм крамом і зчинили такий ярмарок, що годі було вислухати богослуження. Не могли цього знести селяни, що зійшлися з сусідних сіл на відпуст і прогнали геть жидів зпід церкви. Зробили це спокійно, без ніяких авантур. Подібне сталося в Краснопущі, Настасові і Маняві.

СОВЄТСЬКА „СВОБОДА" ВІРИ.

В Совєтах арештовано в останньому часі з доручення комісаріяту внутрішних справ коло 40 чужинців, з того половину жінок, під закидом, що намовляли совєтських громадян відвідувати церкви, призначені для чужинецьких кольоній. Арештованим заявили, що дальший їх побут на терені совєтських републик небажаний, тому вони мусять покинути совєтську державу до чотирьох тижнів. Так виглядає совєтська свобода віри, про яку большевики запевнюють Европу.

КАРА ЗА МАЗЕПИНКИ.

Підгаєцьке старосто покарало сімох хлопців з Богатківець гривною по 5 зл. за те, що носили шапки мазепинки. Покарані відкликалися до судової влади.

НАПАД НА МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

Чеський щоденник „Азет" накинувся на митроп. Шептицького за те, що митрополит у своому Пастирському Листі проти комунізму натякнув, що мабуть у Празі і на Закарпатті існують школи, які є розсадниками комунізму. „Азет" називає митрополита „старим паном на припоні польських ґерманофілів" і запевняє, що натяк про школи як розсадники комунізму на Закарпатті не згоджується з правдою. Тяжко повірити редакторам „Азету", бо саме чеська католицька преса раз-у-раз згадує про те, що в ЧСР багато вчителів є комуністами і безбожниками, а по клясах нема хрестів.

„Азет" дуже обурюється на митрополита ще й за саму назву „Закарпатська Україна", підсуваючи, що митрополит вмішується (?) до відносин на Закарпатті..... і „не знає — або що гірше — навмисне знати не хоче офіційної назви краю".

Словом, „Азет" учить митрополита, як він має називати Закарпаття. Чи не комедія?

СТАРОСТВО РОЗВЯЗУЄ ЧИТАЛЬНІ.

Бучацьке староство розвязало читальню „Просвіти" у Вичілках і Велесневі, подаючи за причину, що в їх бібліотеках знаходилися заборонені книжки. Цікава річ, що тими небезпечними і забороненими книжками були м. ін.: третій том Руданського (видання „Просвіти"), Історія Козаччини В. Антоновича (видання Оренштайна), повість Петро Конашевич Сагайдачний, А. Чайковського (видання „Рясту" в Коломиї) та повість Василько Ростиславич В. Бирчака (видання „Українського Слова"), отже речи, дозволені цензурою і досі адміністраційною владою не квестіоновані. Проти рішення староства внесено відклик до міністерства внутрішних справ.

ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР КОНФЕРУЄ З ФРАНЦУЗАМИ.

До Парижа приїхав польський міністер заграничних справ, Бек, і буде переговорювати з французами про ріжні політичні справи. Приїхав на той час до Парижа також польський амбасадор з Лондону.

ДВАНАЦЯТЬЛІТНЯ ДІВЧИНКА СХОПИЛА ДИТИНУ.

Мала Люсєт де Бонзіль у Парижі позавидувала слави американським ґенґстерам і сама схопила дитину. Ціла подія скоїлася так. При вул. Летель живе поліцай Борар із жінкою. Жінка вивезла чотиро-місячного хлопчика у візочку й залишила перед домом. Коли за хвилинку повернулась, візочок стояв порожній. Почала скрізь шукати і щойно сусіди повідомили батька, що бачили малу дівчину з дитиною. Батько кинувся в погоню за молодою злодійкою, що жила при сусідній вулиці. Колиж вона побачила, що за нею гонять, покинула дитину на пішоході, а сама втекла. Всетаки її зловили і вона тоді заявила, що дитину забрала тільки тому, що хотіла забавитися „в маму" і й не думала дитині нічого злого зробити.

САМОГУБСТВО ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИКАМИ.

У віляніївському лісі коло Варшави знайшли тіло Теофілі Ґдулі з Варшави. Показалося, що вона відобрала собі життя зі страху перед большевиками. Ще в часі большевицької інвазії в 1920 р. під впливом вісток про большевицькі жорстокости вона дістала сильного потрясення нервів. Це розвинулося в психічну недугу, переслідну манію, яка довела до самогубства.

ВАЛЯТЬ КАЗАНСЬКИЙ СОБОР.

В Москві почали большевики валити велику церкву, звану Казанський собор. Як пише „Правда", церква стоїть на перешкоді організації вуличного руху біля Кремлю.

ЗА РІДНУ ШКОЛУ В РУМУНІЇ.

З початком шкільного року 1936-37 українці в Марамароському Сиготі задують відкрити українську церковну школу при парохіяльній церкві. Крім того задують теж видавати український місячник, щоб оживити життя понад 30,000 українців Сиґітщини, які стогнуть у Румунії під денаціоналізаційною політикою.

НЕЗВИЧАЙНА ОПЕРАЦІЯ.

Незвичайну операцію серця перевів мадярський хірург проф. Шмідт у Дебрецині. Його пацієнтка пережила самоходову катастрофу, при чому в її серце вбилася голка, що була у блюзці. Нещасна терпіла великі болі, але не хотіла піддатися операції, побоюючися смерти. Врешті виступили небезпечні комплікації, що погрожували смертю. Пацієнтка згодилась на операцію і проф. Шмідт добув їй щасливо з серця голку.

СУМНИЙ КІНЕЦЬ ЖАРТУ.

Власнек ресторану „Корсо" при вул. Л. Сапіги у Львові, Евґен Бажанський, вертаючись у ночі в товаристві двох осіб додому, почав на вул. Рутовського для жарту втікати. За ним побігла одна жінка з товариства і почала теж для жарту кричати: лови! лови! На поклик Трибунальський заступили Бажанському дорогу кілька студентів політехніки і один із них Едмунд Вирва, думаючи, що втікає злодій, вдарив його кілька разів по голові. Незабаром справа вияснилась і раненого відвели на ратункову стацію.

ПІМСТА ЗА ЗВЕДЕННЯ.

В окружному суді у Львові відбулася розправа, що була відгомоном любовної драми, яка скалася перед кількома місяцями. До мешкання інж. Каз. Домбровського при вул. Новий Світ прийшла його наречена Стефанія Мурська і стрілила до нього двічі з револьверу, ранячи його легко. Причиною було те, що Домбровський не хотів з нею женитись і дав їй тільки гроші на виконання секретної операції. Мурську засуджено на рік арешту з припиненням кари на 4 роки.

СТАЛІН ЗАВІЗВАВ ЛІТВІНОВА ДО МОСКВИ

ВАРШАВА. — Варшавський кореспондент берлінського часопису „12-Урблят" доносить, що в середу, 14-го жовтня, переїхав через Варшаву в напрямку Москви совєтський комісар закордонних справ, Літвінов. Його завізвав телеґрафічно Сталін, щоб узяв участь у розправі проти Радека. Совєтські кола урядово потверджують, що Раєвський, редактор „Моску Журналь", арештований. Він був особистим приятелем Літвінова. Кружляють теж поголоски, що Літвінов, іще заки виїхав до Москви, мав тайні наради з кількома совєтськими амбасадорами за границею.

КОМУНІСТ ТОРЕЗ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА. — Недавно відвідував Варшаву секретар французької комуністичної партії, Торез. У звязку з його відвідинами деякі польські націоналістичні часописи помістили новини, що ціллю його приїзду було навязати тісніший контакт з польською комуністичною партією та дати їй інструкції, що далі робити. Кажуть, що Торез радив польським комуністам, щоб трохи маскували свою зверхню комуністичну форму, щоб старалися підійти до селян та пробували створити „народний франт" у Польщі.

ПАДЕРЕВСЬКИЙ ДАЛІ ПРАЦЮЄ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

ПАРИЖ. — Відомий польський піяніст Падеревський обняв супровід польської музичної секції на французькій всесвітній виставі, що відбудеться в 1937 році в Парижі. Його секція має влаштувати в часі вистави ріжні музичні імпрези, та в той спосіб фронт" у Польщі.

РОЛЯ ПІЛСУДСЬКОГО В СОЦІЯЛІСТИЧНІЙ ПАРТІЇ.

ВАРШАВА. — Польський журналіст Мацкевич опублікував у виленському „Слові" статтю, в якій каже, що Пілсудський, вступивши в польську соціялістичну партію, використовував її не для ширення соціялізму, тільки для своїх мілітарних цілей. Мацкевич пише: „Таж це був Конрад Валенрод соціялізму; таж усе, що він робив, було до основ, до глибини антисоціялістичне. Пілсудський при помочі соціялізму будував у Польщі військову кадру, яка хоче війни, чекає на війну, всього очікує від війни. Без сумніву цей чоловік змагав до великої Польщі. До Польщі з Ковном, Минськом, Києвом, Данціґом". Соціялістичний польський орган „Роботник", відповідаючи на ту статтю та опрокидуючи її тези, накінець таки замічує: „А зрештою хіба трохи є правди в цьому всьому".

СВЯТО ЖІНОК У ЯПОНІЇ.

ТОКІО. — Цими днями ціла Японія обходила „свято жінок". Цим святом японський нарід вшановує своїх жінок та цю роботу, яку вони виконують у життю. В день цього свята японські мужчини старались увільнити своїх жінок від праці та самі варили, мили начиння й шурували підлоги.

ПОВІТРЯНІ МАНЕВРИ НІМЦІВ.

БЕРЛІН. — Німецький військовий штаб зарядив в околицях Надренії повітряні маневри. У цих маневрах візьмуть участь сотки німецьких воєнних літаків, як теж противоборні відділи. В той час німецьке населення діставатиме лекції від спеціяльних інструкторів, як поводитися в часі повітряного наїзду.

ПАРИЖ ВИПРОБОВУЄ ПОВІТРЯНУ ОБОРОНУ.

ПАРИЖ. — Минулої пятниці вечором Париж переводив свою першу лекцію, як охоронятись перед наїздом боєвих літаків. Приказ був погасити світла, як на вулицях так і в домах, з хвилею як роздасться голос ґудків. Приказ був виконаний вдоволяючо і 50 мінут цього вечора Париж був занурений у цілковиту пітьму.

СТАЛІН ЗАПЕРЕЧУЄ ВІСТКУ ПРО ВИСИЛКУ ЗБРОЇ.

МОСКВА. — Сталін заперечив офіційно вістку, начеб Совєти почали висилати еспанському червоному урядові літаки і зброю. Він сказав, що Совєти отверто симпатизують з червоним урядом і бажають йому перемоги, одначе придержуються приреченої невтральности, тому ніякої зброї не висилають.

ВІСТИ З НОРВЕҐІЇ ГОВОРЯТЬ ЩО ІНШЕ.

ОСЛЬО. — Норвезька телеґрафічна аґенція доносить, що норвезький корабель „Бйорної", наладований в одному московському балтійському порті совєтською зброєю й амуніцією, прямує до берегів Еспанії, щоб цей ладунок передати червоному еспанському урядові. Норвезький уряд заявив, що він не має права спинити цього корабля, хоч сам бажає заховати строгу невтральність.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„НЕПОБОРНА КООПЕРАЦІЯ"

На конґресі „Кооперативної Ліґи Злучених Держав," що відбувся минулого тижня в Коломбосі, Огайо, виступив відомий у цілій Америці бостонський купець Едвард Файлін з незвичайно цікавою промовою, котра порушує пекуче нині питання: яке є відношення між звичайним нині приватним бизнесом і кооперацією.

Досі в Америці, як і деінде в світі, йшла між цими двома способами ведення бизнесу завзята боротьба. „Ми, бизнесмени", говорить Файлін, „противились кооперації, бо кооперація стоїть за основну зміну контролі бизнесу. Ми (себто бизнесмени) розпоряджали. Кооперативна система хотіла перенести владу на самих консументів (споживачів). Вони хочуть бути власниками системи, усунути надзвичайні видатки та забрати зарібки для себе".

У цій заяві видно виразно противенство бизнесових засад: засада приватнього зиску для купецького підприємця та засада, що зиск з купецького підприємства має йти покупцеві. Треба підчеркнути це непримирне противенство, хоча, звісно, людина може признати одну ідею як слушну або другу ідею, — це залежить від її умового нахилу, особистого інтересу, тощо. Та коли йде за цей особистий інтерес, то треба підчеркнути, що Едвард Файлін заявляється за кооперацію. Це замітне явище тому, що Файлін заробив грубі міліони долярів приватним, некооперативним бизнесом.

Нині він заявляється за кооперацію й подає таке пояснення до свого становища: „Я вступив у кооперативний бизнес, бо вірю, що консумційна кооперація може багато помогти розвязати питання розділу. Якби зорґанізований бизнес зрозумів був це питання і занявся серіозно його розвязкою, то я ніколи не був би приступив до кооперативного руху".

Під питанням розділу (дистрибуції) Файлін, очевидно, розуміє розділ в економічній науці, цебто розділ виробленого людьми добра. Всі економісти признають, що це є головне питання суспільности в дозрілім періоді капіталізму, таксамо, як у першім, молодечім періоді капіталізму, головним питанням є справа продукції. Про цей розділ говорять нині такі політики, як Рузвелт. Декотрі партії, як соціялістичні, комуністичні, ба навіть рухи о. Коклина й Тавнсенда вважають це питання основою всякої політичної орґанізації.

Кооперація пробує розвязати його на свій спосіб. Соціялістичні партії, хоч признають корисність кооперації, не признають, що кооперація розвяже засадниче питання розділу. Кооператори кажуть, що вона це потрапить.

Яка не показаласяб остаточна роля кооперації, нині вона являється важним помічним засобом для рятування себе з тяжкого стану. Тому, як каже Файлін, кооперація представляє тепер рух непоборний.

О. С.

ПОХМІЛЛЯ

Тяжко дібрати інше слово, щоб виразити настрій, який запанував серед політиків УНДО по невдачі „нормалізації". З соймової трибуни, з преси зо спеціяльних заяв заповідали ундівські провідники що аж тепер знайшли вони, саме вони, вихід з заплутаної ситуації. Аж тепер зачнеться нова ера в житті того відламку нашої нації, що живе в Галичині (Волинь вони пустили плазом). І ось...

Все множаться в самій таки „нормалізаційній" (чи знормалізованій?) нашій пресі голоси, які настроені зовсім на мінорний тон. Католицька „Мета", що попирає політику УНДО, пише в ч. 39, що, мовляв, „усе йшлоб гарно, та щож, коли на місцях не виконують добрих інтенцій центру (себто варшавського польського уряду)". В центрі мають якнайліпші прагнення супроти нас, але ті старости, стшельци і постерункові... Все псують. Отже ніби згори йдуть прикази „обєктивно трактувати українське населення", а на долах трактують його дуже субєктивно... Одним словом, практика на місцях така, що навіть у наших „нормалізаторів" викликує поважні застереження". Нема „одностайної формулки". Напр. „українські контрагенти нормалізації, отже УНДО й Українська Парляментарна Репрезентація, не мають доступу на тому звуженому відтинку нормалізації не лише на Волинь, Полісся і т. д., але навіть на Лемківщину і Гуцульщину. Тому питаємося: який політичний сенс має те, що український посол може, інтервенюючи, навіть добитися зміни зарядження напр. старости в Камінці Струмиловій, а зате не може добитися того самого напр. у Космачі? Що за сенс має те, що на терені майже цілої Галичини є ще не до подумання поліційна конфіската порученої посилки українських часописів, а на Полісії це вже є системою? Там „нормалізація просто недоступна". Отже українські нормалізатори не мають впливу навіть на тім відтинку нашого життя, який підпадає під просте примінення права, що обовязує в цілій державі".

Ось так пише „Мета" і далі бідкається: „Чи не природне тут прикре почування, що прикладаючи свої руки в найкращій вірі й добрій волі для нормалізації найбільш простого і звуженого відтинку українсько-польських взаємовідносин, саме прикладається посередньо руку до поділу української території на ріжні ступні, на яких допускальне ріжне поведення органів державної влади?"

Це саме зявище можна спостерігати і в Галичині. Одно староство дозволяє ведення дитячих садків, друге забороняє. В однім старостві забороняється діяльність „Рідної Школи", толерується отверту діяльність комуністичних товариств і т. д. Навівши ще кілька драстичних таких прикладів, бідна „Мета" пише, що „не можна одною рукою писати, а другою витирати". Бо з того „вийде навіть не гумористика, а траґедія", а дехто може навіть — ніжно докоряє „Мета" — прийти до висновку, що „нормалізація має інші старанно укривані цілі, лише не... нормалізацію"...

Так властиво всі крім УНДО і „Мети" й думали. Тепер, по такім короткім часі, завважили ше й самі контрагенти.

Подаю це, як характеристичне признання самих тих чиників, які повели нас до „нормалізації" і нової ери, тавруючи всіх, хто думав інакше, анархістами...

Ф. Н. Є.

Відбувся зїзд Фронту Національної Єдности (Ф. Н. Є.) Дм. Палієва. Дуже по театральному, але великої ваги тут ніхто до нього не привязує. Провідники ФНЄ це збіґці з усіх партій: комуністичної (Волинець), УНДО (Паліїв, Кохан), гетьманців (Гладилович) і т. д. Ні якоїсь виразної ідеольоґії (крім війни з УНДО і націоналістами) фронт не має.

„Хвіля" й еп. Бучко.

По моїй останній кореспонденції, в часописі „Українські Вісти" зявилося нове інтервю єпископа Івана Бучка з ред. Гладиловичем. У тім ітнервю говориться, що слова єпископа про відношення до жидів жидівська „Хвіля" віддала неправильно. Отсе спростування знову зявилося в формі інтервю, і є підписане ред. Гладиловичем, а не самим єпископом. І вже з цього боку воно невистарчальне. Подруге, інтервю в „Хвілі" було на цілу велику сторінку ґазети, а „спростування" в „Укр. Вістях" має всього пару рядків.

А одначе можна би про таку важну справу заговорити широко й ясно й на сторінках української преси. Навіть думаємо, що краще українському єпископові порушувати це дразливе питання в українському часописі, ніж у жидівському. А якщо порушується у жидівському, то думаємо, що було би вказаним дати принаймні таке саме обширне інтервю представникові української ґазети, хочби тільки католицької.

З НЕДОМАГАНЬ МОДЕРНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Живемо в нових, модерних часах, у яких завдяки ріжним винаходам можемо мати ріжні вигоди та приємности. Маємо міста, яких мешканці вже забули, або й не знали, що це значить місити ногами болото. Маємо гарні автомобілі, які за пів години в найбільшій вигоді завезуть нас у такі місця, куди колись треба було кіньми товктися цілу днину. Маємо гарні одяги та гарні мешкальні уладження, про які тому сто літ могли мріяти тільки аристократи. Маємо гарні кіна, театри й інші місця для розривок, у яких за відносно малу заплату можемо кілька годин насолоджуватися високо мистецькими творами.

Одначе попри всі ці блага модерна цивілізація має ще й іншу „сторону медалі", має ще й лихі сторони, і то такі дошкульні, що нераз у декого родиться сумнів, чи „виплачується шкіра за виправу", чи добрих сторін нашої цивілізації не покривають відемні.

Бо враз з цими вигодами, що дають нам гарні вулиці, авта й інші приємности, модерна цивілізація приносить також галас, нервовий поспіх та повітря, затроєне ріжними ґазами. Шум і гамір, як ствердили американські лікарі на свому цьогорічному засіданню в Ню Йорку, ділає на людину дуже перетомливо. Фізична праця менше виснажує людину, ніж сильний гамір, що викликує нервове подразнення і тим спричинює ріжні недуги.

Модерна цивілізація принесла з собою ще також велику непевність завтрішнього дня. Це теж ділає відемно на нервову систему та викликує ріжні психічні забурення, а нераз навіть умові недуги. Через подразнення й нервовість, що їх викликують оті щойно згадані прикмети нинішньої цивілізації, люди стають недобрі, вразливі, терпкі, нещасливі. Їх лихий настрій відбивається теж і на їх родинному як теж і на суспільному життю. Нинішні такі сильні політичні тертя, що їх бачимо в нутрі майже кожного народу, спричинені у великій мірі цею передразненістю та перечуленістю. Люди прямо нераз не можуть розважно ставитися до справ, і тому не хотять розуміти чужої гадки, чужого погляду на справи.

Як бачимо вже з тих коротких помічень, живемо в дуже складних часах. А як ці часи відбиваються на людстві, пізнати найкраще по тім, що по всіх краях і в усіх народів збільшується з кожним роком число нервово хорих, і то таких, що їх уже треба віддавати до шпиталів та санаторій для умово недужих. Це особливо наглядне тут в Америці. Ось ці факти заставляють тепер людей глибше застановлятися над цією проблемою, її студіювати та застосовувати в практичному житті хоч потрохи те, що допомагає задержувати рівновагу духа й спокій.

Недуги модерної цивілізації підсилила в останніх роках ще й економічна кріза. Вона спричинила матеріяльну нужду серед широких кругів населення, а з другого боку створила безділля, що відбивається дуже зле на умовому стані людей. Бо бездільна людина, навіть коли її фізичне існування забезпечує держава, починає морально розкладатися. Лиш малий відсоток людей, як сказав недавно на конвенції шпитальних піклунок проф. Неш, може нічого не робити і морально не розкладатися. Більшість людей, коли не має якогось заняття, і коли своєї внутрішньої енергії не виладовує на якісь реальні вчинки, спалюється сама в своїй власній середині. А тоді той тисячлітній процес, яким людина двигалася щабель по щаблі до вищого розвою, з шаленою скорістю завертається назад. Людина духово дубіє, а її морально-волеві цінности, що є джерелами людської духової енергії, висихають. Тому, коли людина має забезпечене фізичне існування урядом і не потребує працювати, вона поволі перемінюється у звірятко в зоольоґічному городі. Колиж не має виглядів на ніяке забезпечення, то стає диким звірятком, якого найголовнішою передумовою є забезпечити собі життя. В першому випадку заникає інстинкт волі, в другому — інстинкт людяности й етики.

Як лік проти тих умових забурень, створених лихими прикметами модерної цивілізації, проф. Неш подає працю. Щоб чоловік не розкладався в середині, він мусить щось корисне робити, мусить щось продукувати, мусить мати почування, що з одного боку своє життя здобуває чесною працею, а з другого боку, що висліди цієї праці є корисні не лиш для нього самого, але й для суспільности, в якій він жиє. Через працю він напружує свій волевий інстинкт, орґанізує свої гадки в одному напрямі, відзискує духову рівновагу і в той спосіб рятується від пропасти морального упадку.

У торговця цвітів.

— Чи знаете напевно, що цей кактус цвіте раз на сто літ?

— Даю на це ґарантію, а колиб не зацвив, то прийму його назад.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(33)

— Є у тебе отець? — знenацька, не виймаючи з рота люльки, проговорив дядько...

— Є, — коротко відповів Володько.

— На війні?...

— Ееее, де там... — заперечив Володько так, ніби йому навіть і в голову не йде, як його „отець" могли на війні бути...

— А брат е?

І чого він хоче? Нащо йому все знати?

— Двох маю...

— На війні?...

— Дома. Старшого певно скоро заберуть...

— То ти щасливий. Усі дома... А я от думаю... Сиджу і думаю. От як навкруги багато люду... Все люди, все люди... А я... Мав і я, голубе, трьох синів. Забрали. Сеся, що в буді, невістка з дітинов. Ади, семий рік має... Старшого мого... Десь, кажуть, ніби в полон попав і на Сибір погнали... В Сибірі... Менші обидва самі пішли... Хотівем, ек то кажуть, в люди вівести... Хотівем, ади, світ показати їм. На ґімназію до міста післав. Ет! — і старий махнув рукою... Училисі. Прийшла війна. Юба, диви, у січові стрільці подалися. І де тепер — хіба я знаю?

Володько зовсім не мав бажання слухати історію його роду. Але вираз і мова старого такі щирі, такі прості, що хлопець присів до нього і слухає. Старий розповів про своє життя-буття. Згадував кілька разів слово Україна. Володько слухав, але більше з пошани до нього, як з цікавости. Він потребує дерева на вогонь. А старий, видно, не має з ким поділитися своїми думками. Говорить з ним, мов зі старим. І чомусь пригадав Володько діда Юхима, його пасіку, його господу зі садом і черешнями...

Як то вони сиділи тоді у у траві і читали... Ах, як то давно було.

На вогні горять широкі, почорнілі дошки з жидівськими написами. — Ви де набрали тих дров?—питає Володько...

— Тотих?

— Еге?

— Там. Там окописько е.. Вояки розбили чистокіл... Нemаж чим палити. Змерзнемо без ватри. Пішли й, хай Бог простить, мертвих обікрали... Хоч то й жиди, але мертві... Мертвих не мож поганити... Але — щож...

— А більше тут ніде не дістану дров?

Старий похитав головою. При цьому не відривав погляду з вогню, ніби там читав що... — Я там маю досить. Візьми собі... Візьми, візьми хлопче!...

— От спасибі вам! — аж викрикнув Володько. Такий добрий дядько... Він ще й на старого не виглядає, а вже три сини має... Журиться бідачисько. Видно, добрий „ґазда" був. Руки і чоло й очі свідки того... По цілому нашому світі добрі „ґазди" є... Розумні люди, поважні люди, „з толком", як сказав би його батько. „І з Австрії, а зовсім, як наш" — думав хлопець.

Набрав дилів на оберемок і відійшов. Коло свого вогню застав москалів. Дівки мов вівці, докупи збилися і зрідка відповідають на вояцькі допити. Володькові це недовподоби. Краще йшлиб собі геть. Не дадуть спати.

Розстеляють солому і всі гурточком лягають. Москалів прогнати таки і ті пішли геть. Дівки мають для вкривання великі хустки, а Володько не має нічого. Але якось то до завтра видержить. Розіклав більший вогонь, згорнувся калачем, мов пес, і заснув.

Але сав не довго. Розбудив його холод. Вогонь загас і стало зовсім темно. Дров більше не було. По плечах бігають мурашки холоду. Поглянув на дівок, на худобу. Дівки міцно сплять поскручувані майже вдвоє. Встав і подивився на худобу. Щось її дуже мало. Багато корів бракує. З його товару нема Рогатої й обох озимків.

— Гей, гей! Дівки! — крикнув він на сплячих. — Вставайте! — Вставайте! Товару нема!

— Що? Де? — Дівки зірвалися, мов опарені, на ноги. Кожна кинулась до своїх корів. Посвищи! Почали поблизу шукати, але дарма. Біда та й годі. Ніч, холод, безконечний сплячий, повитий димом і туманом, табор. Від холоду Володько тремтить і цокотить зубами. Дівчата знов розплакались. Шукати треба!... Десь пасуться... Вкрасти ніхто не міг. Кому тепер ті корови потрібні.

Володько кидає заспаних, наполоханих дівок і подається між табор. Оглядає скрізь вози, худобу при них... Коло деяких палахкотять великі вогні. На них горять здоровенні комердяки. Люди сплять на возах, під возами, на землі коло вогню. Володько зупиняється не раз, щоб погрітися і волочеться далі.

Табор тягнеться безконечно. Маленькі проходи, намети, буди, вогні. Поприязувана до вбитих у землю палів худоба. Коні хрупають щонебудь, корови жують жвачку, люди хропуть. По соші все ще тарахкають обози і далеко висвічують своїм пружнім, яскравим світлом самоходи.

Міліони людей сплять тут. Вгорі дзвінке, з грубими осінніми зорями, небо. Гуркіт гармат нагадує близькість фронту. Небо там — ніби кришталева чаша з вином.

Хлопець довго блукає поміж возами, вертиться часто по одних і тих самих місцях, зазирає до кожної корови, але все безуспішно. Часом здається, що ось вглядів, що ось виразно бачить Рогату, теличку...

Підходить, ні. Мусів переконатися, що це омана. Довго так блукає, поки нарешті втомився. Сон морив його також порядно. Захотів вернутися до свого табору. Але скільки не намагався, не міг його знайти. Йшов навмання. Звертав вправо, вліво, обходив вози. Все даремно. Ні корів, ні своїх людей. Заблудив та й все. Треба перечекати до ранку.

Налазить на великий вогонь, знаходить коло нього дошку і лягає. Крім нього тут сплять два чоловіки в порваних черевиках. Обидва вони лежать на широких дилях, підклавши під голови по куску дерева.

Не зчувся, коли й заснув. Спав міцно, розкішно. Ні болів, ні снів, ні тяжких думок. Сам один серед безлічі чужих людей. Голова лежить на лівій руці. Сяйво вогню ярко освічує його блідовате обличчя. Його скорчені ноги звішуються з диля й опираються об пеньочок, на котрому мабуть рубають дрова, бо поцюканий.

Спав годин дві. Прокинувся. Вогонь догоряв. Великі головні жаріють і вкриваються попелом. Чоловіки ще сплять. Туманно. На сході сіріє небо — мабуть світає. Недалеко лежить і, широко роздуваючи ніздрі, чмихає корова. Не співають півні, не женуть пастухи на пашу худоби. Нема хат. Безконечний, вкритий туманом табор.

Здивувався, коли знайшов свій табор зовсім поблизу. Це, зрештою, не диво. Дівчата збилися купкою і не легко їх віднайти. Товар розбрився. Володько застав їх, коли всі спали глибоким сном.

Побудив. — А деж худоба? Спитав він.

— А ми тебе, козаче, спитаємо: де худоба?

— Ну, то шукати треба! — крикнув він. Сама вона не прийде.

Ті не мали що казати. Пішли шукати. Тепер, при денному світлі, це не так важко робити. Внедовзі, ще здалека, вгляділи свій товар. Пізнали по Рогатій, яка відзначається своєю окрасою.

Крови спокійно паслися по другій стороні соші. Цікаво, як вони перейшли туди? Голод. Так. Голод загнав.

(Дальше буде).

Память.

Чоловік: — Чи не пригадуєш собі, де я поставив циґаро?

— Ні, — відповідає жінка.

— Ах, то цікаве, яку слабу память мають жінки!

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за вересень 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	362.85
2.	239.20
3.	108.88
4.	91.03
5.	197.59
7.	241.84
6.	28.40
8.	216.88
9.	144.50
10.	208.66
11.	98.31
12.	141.37
13.	65.95
15.	17.31
16.	73.54
17.	35.71
18.	147.85
19.	10.51
20.	201.02
21.	141.09
22.	35.22
23.	47.94
24.	103.82
25.	105.82
26.	38.49
27.	60.04
28.	115.36
29.	151.15
30.	77.59
31.	151.74
32.	29.12
33.	88.61
36.	140.50
37.	108.11
38.	240.13
39.	115.14
40.	18.83
41.	33.36
42.	155.47
43.	76.38
44.	139.45
45.	251.27
46.	29.91
47.	38.86
48.	55.83
49.	27.38
50.	179.56
51.	59.96
52.	113.21
53.	66.08
54.	35.00
55.	55.10
56.	168.31
57.	144.19
58.	143.82
59.	196.52
60.	34.24
61.	20.34
62.	112.30
63.	274.97
64.	95.29
65.	278.59
66.	142.96
67.	190.39
68.	23.10
69.	85.17
70.	276.82
71.	13.16
72.	51.57
73.	92.28
75.	123.92
76.	340.21
77.	82.07
78.	187.06
79.	21.69
81.	202.09
82.	80.71
83.	185.73
84.	49.12
85.	107.54
86.	233.51
87.	186.23
88.	22.69
89.	28.53
90.	300.66
91.	340.96
92.	20.59
93.	62.60
94.	288.73
95.	44.00
96.	144.89
97.	151.81
98.	125.79
99.	199.52
100.	88.48
101.	46.99
102.	517.35
103.	114.97
104.	282.22
105.	200.82
106.	269.37
107.	41.72
108.	101.37
109.	145.78
110.	11.03
111.	38.35
112.	279.96
113.	76.97
114.	62.70
115.	32.46
116.	57.18
117.	111.42
118.	73.73
119.	34.79
120.	166.44
121.	144.70
122.	55.76
123.	161.56
124.	110.49
125.	50.84
126.	85.40
127.	151.67
128.	17.92
129.	35.98
130.	332.87
131.	25.50
132.	162.43
133.	256.00
134.	97.09
135.	101.61
136.	176.41
137.	206.75
138.	56.42
139.	79.34
140.	110.05
141.	97.01
142.	230.94
143.	85.01
144.	26.52
145.	54.50
146.	153.93
147.	528.93
148.	28.77
149.	48.30
150.	38.76
151.	120.42
152.	67.00
153.	9.83
154.	43.05
155.	445.66
156.	165.01
157.	13.19
158.	279.26
159.	81.88
160.	115.60
161.	193.43
163.	116.28
164.	91.74
165.	30.25
166.	59.28
167.	88.95
168.	234.07
169.	49.69
170.	179.43
171.	23.91
172.	41.96
173.	80.74
174.	26.38
175.	147.82
176.	234.55
177.	133.79
178.	83.04
179.	210.20
180.	19.29
181.	122.48
182.	162.50
184.	12.57
185.	85.10
186.	66.39
187.	38.56
188.	53.69
189.	14.82
190.	35.36
191.	121.73
192.	114.73
193.	127.84
194.	44.26
195.	53.47
196.	49.42
197.	41.26
198.	61.21
199.	15.65
200.	159.50
201.	37.57
202.	38.13
204.	482.21
205.	22.72
206.	509.53
207.	77.65
208.	22.58
209.	83.94
210.	45.30
211.	178.44
212.	56.32
213.	320.64
214.	48.06
215.	26.10
216.	42.02
217.	421.41
218.	275.26
219.	136.15
220.	186.61
221.	566.08
223.	275.91
224.	19.47
225.	18.12
226.	50.77
227.	92.57
228.	77.16
229.	195.80
230.	172.47
231.	28.59
232.	61.53
233.	26.36
234.	136.42
235.	133.33
236.	169.85
237.	222.49
238.	121.44
239.	285.96
240.	45.26
241.	88.04
242.	131.04
243.	67.31
244.	22.72
245.	103.78
246.	61.51
247.	252.80
248.	62.03
249.	43.11
250.	34.38
251.	209.01
252.	136.35
253.	83.09
254.	109.34
255.	72.92
256.	47.18
257.	37.38
259.	194.46
260.	46.08
261.	26.72
262.	57.06
263.	63.92
265.	31.04
266.	98.23
267.	93.13
268.	95.44
269.	39.51
270.	208.29
271.	81.36
272.	33.44
273.	162.61
274.	183.75
275.	90.60
276.	326.10
277.	150.07
278.	49.80
279.	18.72
280.	179.93
281.	75.00
282.	221.08
283.	128.44
284.	68.77
285.	18.78
286.	35.11
288.	228.23
289.	31.16
290.	63.81
292.	480.25
293.	34.61
294.	55.98
295.	184.30
296.	283.41
297.	26.95
298.	81.60
299.	49.18
300.	151.19
301.	156.44
303.	66.55
304.	53.83
305.	62.09
306.	39.23
307.	34.90
308.	116.69
309.	48.23
310.	75.85
311.	14.86
312.	123.99
314.	13.88
315.	25.96
316.	295.39
317.	93.31
318.	136.56
319.	63.59
320.	113.93
321.	95.11
322.	54.33
323.	71.49
324.	168.43
325.	92.50
326.	120.63
327.	47.20
328.	24.47
329.	6.64
330.	96.98
331.	43.07
332.	81.83
333.	111.10
334.	205.35
335.	48.54
336.	224.22
337.	23.01
338.	269.25
339.	103.24
340.	19.67
341.	147.53
342.	189.59
344.	81.46
345.	103.20
347.	128.49
349.	73.13
350.	112.33
351.	46.20
352.	100.66
353.	22.63
354.	17.93
355.	64.62
357.	57.24
358.	67.96
359.	102.52
360.	14.29
361.	1,098.42
362.	63.25
363.	91.36
364.	337.06
365.	95.27
366.	19.81
367.	290.44
368.	27.85
369.	215.43
370.	225.51
371.	184.72
372.	35.76
373.	32.93
374.	44.93
375.	108.97
376.	24.52
377.	40.31
378.	16.81
379.	66.40
382.	40.72
383.	162.99
384.	38.28
386.	42.95
388.	158.09
390.	64.52
392.	25.70
400.	74.81
401.	40.06

З місячних вкладок нових родів обезпечення ______ $42,983.70

Відділ	Заплатив
1.	13.71
2.	5.76
3.	2.42
7.	1.13
8.	5.71
12.	2.08
19.	1.58
20.	3.17
28.	32.56
30.	11.32
33.	7.91
37.	17.20
39.	34.41
57.	4.98
62.	1.18
65.	16.00
70.	3.80
83.	4.11
88.	1.43
90.	14.74
101.	2.84
102.	4.96
106.	11.86
108.	10.63
112.	6.53
117.	4.46
125.	3.61
127.	5.65
134.	3.06
135.	2.08
139.	2.35
140.	1.64
142.	13.30
143.	11.55
147.	28.99
151.	9.79
155.	7.96
156.	1.29
161.	4.41
170.	16.22
181.	1.57
185.	6.71
189.	8.15
190.	84
206.	5.45
208.	10.51
209.	4.26
215.	2,14
216.	15.82
217.	2.74
221.	12.55
225.	14.54
230.	3.81
233.	4.52
234.	24.12
237.	2.68
243.	18.23
245.	3.08
257.	7.31
260.	1.23
262.	5.38
268.	2.93
274.	1.49
275.	18.25
276.	6.96
277.	2.02
278.	1.15
280.	1.13
282.	3.55
283.	4.93
284.	3.37
286.	41.50
288.	3.83
292.	2.87
295.	1.13
298.	3.05
305.	8.31
312.	2.26
316.	3.03
321.	5.01
322.	1.31
326.	3.33
328.	2.01
331.	4.74
334.	2.28
335.	6.34
336.	7.42
341.	3.50
342.	22.67
345.	2.65
349.	6.30
358.	2.52
361.	14.73
363.	88
367.	3.51
368.	74
370.	22.61
371.	1.30
384.	28.93
388.	19.28

З місячних вкладок старого роду обезпечення	$767.84
Разом з місячних вкладок	$43,751.54
Процент від морґеджів	7,945.18
Процент від бондів	4,810.95
Процент від позичок	471.52
Сплати морґеджів	662.95
Продаж бондів	36,930.00
Заробок на бондах	808.00
Зворот позичок нових родів обезпечення	705.00
Зворот позичок до фонду народного	45.00
Грошевий зворот нового роду	2.00
З переносу резерви за членів до кляси Т.	990.25
Сирітська часть по бл. п. Параска Гайдучок, в. 229	600.00
Разом	$97,722.39

РОЗХІД.

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 4 Ференц Кость	$1,000.00
в. 29 Петрочко Антін	1,000.00
в. 29 Гривняк Ілько	1,000.00
в. 46 Туранський Петро	200.00
в. 70 Маковський Іван	1,000.00
в. 106 Войтович Катерина	500.00
в. 137 Брикса Григорій	1,000.00
в. 142 Гонимар Титус	1,000.00
в. 221 Луцьків Петро	500.00
в. 229 Гайдучок Параска	1,000.00
в. 300 Яцинич Яким	1,500.00
в. 333 Поточняк Микола	1,000.00
в. 349 Притула Іван	750.00
в. 361 Ґанґі Юлія	250.00
в. 361 Кричковський Василь	2,000.00
в. 383 Козак Дмитро	1,000.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 36 Шкапій Доська	113.25
в. 51 Савчак Стефан	120.80
в. 65 Фиканич Іван	201.16
в. 106 Ганчар Анна	106.00
в. 144 Конкольняк Анаст.	180.00
в. 217 Зазуля Іван	151.00
в. 218 Дзябка Іван	481.00
в. 223 Варга Марія	63.50
в. 326 Мечніковська Анна	212.40
в. 326 Мечніковський Стан.	855.35
в. 345 Лозовський Іван	464.66

Виплати з фонду народного:

На культурний город у Клівленд, Огайо	50.00

Виплати з фонду запомогового:

в. 1 Полиняк Василь	35.00
в. 1 Полиняк Михайло	25.00
в. 2 Лопух Юрій	35.00
в. 8 Песік Іван	35.00
в. 8 Кусьовський Тома	35.00
в. 10 Кузяк Дмитро	35.00
в. 12 Ямбра Юрій	25.00
в. 50 Стишбіцька Марія	25.00
в. 50 Валах Катерина	25.00
в. 55 Монастирський Еміль	25.00
в. 69 Шевчук Стефан	35.00
в. 91 Ясеницький Дмитро	50.00
в. 94 Войтович Магдалина	25.00
в. 104 Гаврилко Марія	35.00
в. 130 Бас Тома	25.00
в. 149 Манко Юрій	35.00
в. 155 Томаш Марія	25.00
в. 178 Петрик Ева	250.00
в. 192 Лісович Марія	35.00
в. 206 Схаб Параска	25.00
в. 234 Ільків Микола	50.00
в. 239 Білас Олекса	40.00
в. 251 Карась Іван	50.00
в. 259 Ґула Олекса	35.00
в. 274 Цицик Катерина	25.00
в. 282 Копчак Гавриїл	35.00
в. 283 Зопків Лесь	50.00
в. 296 Любчик Анна	25.00
в. 298 Морозович Василь	50.00
в. 326 Беднарчук Петро	35.00
в. 334 Пашковська Марія	25.00
в. 335 Ґрабаш Анастасія	25.00
в. 369 Сидорак Іван	50.00
в. 392 Гордзевич Адам	125.00
в. 401 Блай Іван	25.00

Інші виплати з фонду посмертного:

Перенос резерви до нових родів обезпечення	990.25
Грошеві звороти нових родів обезпечення	313.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,595.00
Нагороди за нових членів	773.00
Свобода за праці, зворот за світло, чищення і т. п.	702.08
Платня голов. уряду	683.00
Кошти правні в інвестиціях	450.00
Помічні сили	164.00
Лікарі за нових членів	142.00
Лайсенс	135.00
Видатки почтові, тел;фон, і т. п.	117.15
Кошти подорожей і репрезентації	37.60
Стейт Н. Дж. за звіт	11.00
Направа машини	7.50
Офісові приряди	1.95

Інвестиції.

Інвестовано в морґеджах	3,000.00
Інвестовано в бондах	58,814.57
В реальности	65.00
Позички членам на нові роди обезпечення	4.196.00
Процент на бондах	333.33
Разом	$93,715.55

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем серпня 1936 р. остала	$234,524.91
Прихід за вересень	97,722.39
Разом	$332,247.30
Розхід за вересень	93,715.55
Готівка з кінцем вересня 1936 р. остає	$238,531.75

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 238,531.75
Морґеджі	1,267,716.15
Бонди	1,014,778.74
Реальности	856,186.10
Дім У. Н. С.	110,000.00
Позички членам	472,271.00
Разом	$3,959,483.74

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,198,022.40
Фонд адміністраційний	129,635.58
Фонд запомоговий	78,549.93
Фонд народний	3,160.59
Фонд конвенційний	37,828.75
Фонд резервовий	13,256.44
Фонд посмертний старого роду обезпечення	72,431.53
Fluctuation Fund for protection of Investment & Mortality	225,860.25
Фонд сирітський	200,738.27
Разом	$3,959,483.74

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

У суді.

Пошкодованийноторійним злодієм дентистичний технік зізнає: — Ледви обвинувачений вийшов, я ствердив недостачу пятьдесятьох зубів.

— Пригадую обвинуваченві про відповідальність за фальшиві зізнання — бо людина має лише 33 зуби, а не пятьдесять!

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за вересень 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	9.68
2.	12.85
3.	3.83
4.	1.58
5.	6.80
6.	1.00
7.	14.40
8.	14.85
9.	12.60
10.	5.60
11.	12.15
12.	1.35
13.	10.60
15.	1.25
16.	6.10
18.	2.70
20.	9.90
21.	8.78
22.	25
23.	90
24.	10.80
25.	1.35
26.	5.50
27.	70
28.	8.35
29.	8.55
30.	6.75
31.	7.05
33.	11.70
36.	6.55
38.	3.60
39.	6.07
40.	1.35
42.	7.20
43.	2.95
44.	11.47
45.	13.27
46.	50
47.	3.40
48.	2.25
50.	13.95
51.	68
52.	5.85
53.	2.48
54.	90
55.	3.85
56.	12.40
57.	8.35
58.	8.75
59.	13.05
60.	2.93
61.	3.60
62.	8.55
63.	16.65
64.	8.55
65.	14.65
66.	1.68
67.	6.75
68.	90
69.	3.38
70.	7.65
72.	5.40
73.	3.38
75.	10.57
76.	15.52
77.	5.62
78.	7.10
79.	90
81.	6.30
82.	4.30
83.	9.90
84.	1.42
85.	16.00
86.	6.30
87.	10.13
88.	2.05
89.	2.25
90.	16.42
91.	21.15
92.	1.00
93.	1.35
94.	13.95
95.	6.30
96.	9.45
97.	13.05
98.	3.40
99.	16.45
100.	3.60
102.	26.33
103.	4.28
104.	8.32
105.	11.93
106.	13.05
107.	2.30
108.	4.30
109.	5.40
110.	1.35
112.	8.43
113.	4.05
114.	5.20
115.	1.50
116.	6.15
117.	1.80
118.	1.15
120.	10.35
121.	13.05
122.	1.80
123.	5.65
124.	6.30
125.	5.65
126.	2.93
127.	8.10
128.	1.35
129.	70
130.	16.20
132.	5.25
133.	2.25
135.	4.75
136.	15.53
137.	11.25
139.	4.28
140.	6.55
141.	45
142.	15.55
143.	3.55
144.	1.15
145.	6.10
146.	6.30
147.	33.30
148.	3.83
149.	2.70
150.	10.80
151.	13.50
152.	1.40
154.	50
155.	23.20
156.	10.60
158.	13.50
159.	4.73
160.	3.85
161.	9.70
163.	4.50
164.	14.85
165.	3.60
167.	4.05
168.	5.20
169.	25
170.	10.35
171.	5.40
172.	10.25
173.	4.10
174.	4.50
175.	5.20
176.	11.50
177.	1.35
178.	3.60
179.	12.83
180.	16.20
181.	50
182.	6.30
186.	4.50
187.	45
188.	4.50
189.	1.15
191.	6.08
192.	8.33
193.	2.70
194.	50
196.	3.15
197.	75
198.	2.95
200.	14.43
201.	3.60
204.	45.23
205.	4.10
206.	26.55
207.	2.70
208.	45
209.	1.35
210.	1.13
211.	10.80
212.	90
213.	13.95
214.	2.70
217.	15.07
218.	9.23
219.	4.50
220.	8.90
221.	31.50
223.	28.15
225.	1.60
227.	5.40
228.	2.95
229.	12.20
230.	13.27
231.	4.75
232.	5.85
233.	45
234.	16.45
235.	10.80
236.	7.65
237.	10.18
238.	8.35
239.	20.03
241.	1.13
243.	9.23
244.	1.58
245.	6.75
246.	2.25
247.	12.20
248.	4.30
250.	1.35
251.	5.75
252.	7.20
253.	1.60
254.	6.75
255.	2.70
256.	4.55
257.	1.58
259.	8.78
260.	9.05
261.	3.50
262.	1.60
263.	1.60
265.	2.48
266.	4.05
267.	3.15
268.	4.05
269.	2.25
270.	12.85
271.	5.40
272.	90
273.	2.93
274.	6.98
275.	4.75
276.	20.48
277.	8.10
278.	2.50
279.	1.80
280.	4.50
281.	4.28
282.	16.88
283.	6.75
284.	90
285.	50
286.	3.83
288.	12.38
289.	3.60
290.	2.25
292.	27.90
293.	1.35
294.	4.28
295.	2.93
296.	8.80
297.	2.25
298.	90
299.	2.48
300.	4.95
301.	5.40
303.	2.92
305.	4.05
306.	70
307.	90
308.	2.70
309.	1.35
310.	2.48
311.	1.15
312.	4.95
314.	1.60
315.	25
316.	10.35
317.	4.05
318.	9.00
319.	3.60
320.	5.65
321.	6.08
322.	1.35
323.	7.90
324.	5.18
325.	2.25
326.	6.08
327.	3.40
328.	2.25
330.	10.15
331.	5.00
332.	5.85
333.	3.40
334.	8.55
335.	2.50
336.	15.55
337.	25
338.	13.05
339.	6.07
340.	1.80
341.	2.25
342.	19.35
344.	2.03
345.	6.10
347.	8.10
349.	6.30
350.	1.15
351.	61
352.	4.50
354.	67
355.	2.48
357.	2.70
358.	3.15
359.	7.65
361.	44.80
362.	9.00
363.	11.48
364.	14.85
365.	4.50
366.	3.80
367.	10.20
368.	50
369.	11.95
370.	6.30
371.	10.15
373.	3.15
374.	3.38
375.	9.23
377.	1.50
378.	2.70
379.	8.55
383.	13.05
384.	8.10
385.	9.90
386.	6.75
388.	13.28
390.	6.98
392.	1.80
400.	11.70
401.	1.80

З місячних вкладок	$2,264.32
Процент від морґеджів	540.40
Процент від бондів	232.50
Сплати морґеджів	1,180.50
Разом	$4,217.72

РОЗХІД.

Виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти Т. 2	84.49

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Укр. Тижневик	475.00
Свобода за праці і офісові прибори	232.25
Платня помічних сил	242.00
Видатки канцелярійні, почта і т. п.	43.94

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	5,000.00
Інвестовано в морґеджах	2,600.00
Разом	$8,677.68

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем серпня 1936 р. остала	$60,425.46
Прихід за вересень	4,217.72
Разом	$64,643.18
Розхід за вересень	8,677.68
Готівка з кінцем цересня 1936 р. остає	$55,965.50

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 55,965.50
Морґеджі	175,930.32
Бонди	109,765.26
Реальности	56,650.92
Позички	25.00
Разом	$398,337.00

Стан довжний:

Фонд посмертний	$292,760.92
Фонд адміністраційний	105,576.08
Разом	$398,337.00

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

НАШ ХЛІБ НАСУШНИЙ.

Ми можемо щадити на обуву, можемо щадити на ренті, можемо економізувати на мясі та на ярині — але хліб ми мусимо мати завсіди. День-у-день, рік-у-рік, від дитинства аж до старости, завсіди хліб являється необхідною до життя поживою.

Але хліб вже не є дешевий. А чи знаєте ви, чому він завсіди дорогий? На це складається 58 причин — 58 ріжних податків на кожному бохонцеві хліба. І **ВИ** ці податки оплачуєте.

Президент Рузвелт галасує про оподаткування багачів з метою помогти бідним. Але президент Рузвелт не оподатковує багачів на це, щоб помогти бідним — він оподатковує кожного, щоб задержати себе при владі. Він навіть наложив податок на мелення муки, який, як це признав навіть самий секретар аґрікультури його власного кабінету, виносив би коло ⅓ цента за кожний фунт хліба на маркеті. Ціллю цього податку було роздобуття фондів на оплачення фармерів за це, щоб вони сіяли менше пшениці, так, щоб хліб ще більше подорожів. Найвищий Суд Злучених Держав осудив цей податок як неконституційний. Багаті й бідні, молоді й старі, — всі несуть однаковий тягар податку, наложеного на продукт, без котрого ми не можемо жити — на хліб.

Президент Рузвелт бажав би переконати Вас, що податки від хліба оплачують лише продуценти муки та пекарі. Але так не є. Ви платите ці податки, всі 58 із них.

Фармер оплачує 7 податків, які він додає до ціни свойого зерна, коли продає його. „Ґрейн елевейтор" платить 10 податків, а відтак в млині платиться ще одних 8 податків. Опісля залізниця цінить за перевіз стільки, щоб могти покрити свої 11 податків. Вже маємо разом 43 окремих податків на муці, хоч з неї ще не спечено хліба. Але на цьому ще не кінець. Пекар платить 9 податків. Детайлічний спродавець платить тільки 6 податків, але, якщо він хоче вдержатися в „бізнесі" та дещо заробити, то ці податки він мусить зарахувати на ваше конто, разом із попередніми всіма 52-ма податками. Результат такий, що ви платите 58 ріжних податків за кожний бохонець хліба, який ви купуєте.

Якщо Адміністрація Рузвелта задержиться на дальше при владі, то ці податки мусять зрости, тому, що нечувані кошта державної адміністрації зростають. І бідні робітники та їхні родини будуть платити всі ці податки, а ціна хліба буде безнастанно зростати.

Республиканська Партія є одинокою парштією в теперішній кампанії, яка рішучо зобовязалась обнизити податки.

Голосуючи за Ландоном і Наксом, ви будете голосувати за Адміністрацією, яка дасть вам бохонець хліба по такій ціні, яку цей бохонець хліба вартує, а не більшій.

(оголош.)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Не стало в нас Анастасії Рибакової.

Недавно з нашої громади розійшлася сумна вістка, що між нами не стало вже Анастасії Рибакової. Цю велику втрату заслуженої громадянки - патріотки відчули нараз всі, з якими Покійна працювала в ріжних наших інституціях, які знали її особисто, або через пресу, в якій Покійна містила дописи з ріжних ділянок українського життя на еміґрації, а з жіночих зокрема.

Та - найбільше відчувають втрату орґанізації нашого жіноцтва, в яких Покійна брала найактивнішу участь. Її сентиментальні промови, з якими виступала на святах О. Басарабової, Днях Матери і т. п., осталися в нашій памяті й досі.

На передодні смерти режисерувала Покійна драму „Катерина", яку відіграли молоді сили „Культурного Гуртка", з якими Покійна працювала від початку оснування гуртка без усякої винагороди.

В жіночих орґанізаціях все була тою, що зрушувала своїх посестер до активности. Свідомість жіноцтва була її ідеалом, для чого. багато праці доложила на освітньому полі. Приміром в кількох драмах, написаних нею, які ставлено на тутешних сценах, проявлялись ясні тенденції боротьби за жіночі права.

Позатим Покійна була одною з небагатьох еміґраційних жінок-поеток, а її вірші не сходили зі сторінок нашої преси майже до днів її смерти.

Громадянство взяло масову участь у похороні, щоб віддати Покійній останню прислугу, а осамотненому мужеві стримати гіркі сльози.

Після смерти Покійної наше жіноцтво на еміґрації, а в Філядельфії зокрема відчуло втрату, бо Покійної нема кому заступити в народній праці: нема кому виполювати з бурянів ниву, яку Покійна як городчик з цвітами доглядала.

В додатку до того ще одна гірка правда: наскільки більше праці могла була Покійна дати, колиб була знайшла більше розуміння між жіноцтвом за життя.

Хай її заповіти, які залишилися в її промовах, дописах і віршах та драмах, стануть символом для тих жінок-патріоток, котрі в народній праці ідуть тернистими шляхами.

Митро Пасічник.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ: ЛАНДОН ЗА ПУБЛИЧНУ ДОПОМОГУ.

Хочу подати читачам „Свободи" ті погляди, які їх цілком певно будуть обходити, а які висказав про публичну допомогу А. Ландон, кандидат на президента з Републиканської Партії.

Публична запомога, яку одержує коло 20 міліонів американських громадян — майже одна шеста нації — є сьогодня дуже важливою інституцією в американському житті. Тому вона являється одною з найголовніших проблем і теперішньої передвиборчої кампанії.

Головні питання відносно запомоги є: кому її давати, як її давати та скільки, або як довго треба буде її давати?

Демократична Партія каже, що републиканці є проти всякої запомоги. А правда та, що Републиканська Партія здає собі справу з цього, що знести запомогу серед теперішних економічних обставин, означає лишити без хліба та без даху над головою усіх тих 20 міліонів громадян, що тепер із запомоги жиють.

Републиканські кандидати вже нераз забирали в цій справі голос та ясно означили становище Републиканської Партії до цієї справи. Про це недвозначно говорить її плятформа, принята на останній конвенції.

Особливу вагу в цьому питанні має заява самого Ландона, яку він зложив щодо цієї справи в своїй промові в Клівленді дня 12-го жовтня. Ця промова, виголошена перед 17-тисячною публикою, була в цілости присвячена питанню запомоги. Була це одна з найважливіших, дотепер ним виголошених передвиборчих промов.

Ландон заатакував адміністрацію Рузвелта за невідповідне адміністровання запомоги, особливо за марнотравство та за це, що вона надуживає допомоги для своїх політичних цілей. Він підняв такі питання: коли вже раз прийде кінець запомозі й повернуться назад справжні роботи? Яку надію на це дає адміністрація Рузвелта набудуче?

Републиканська Партія твердить, що є авторитетно стверджені докази на те, що адміністрація запомоги, а в цьому й адміністрація „Доблю-Пі-Ей" є 100-процентово політична. Величезні суми, що конгрес ухвалив на справу допомоги та державних робіт, стались на думку Републиканської Партії великою політичною силою в руках адміністрації Рузвелта, яка знала, що проти „Нового Ладу" піднесеться буря громадянства й яку треба буде відповідно опанувати. До цього якраз послужили її гроші, призначені на запомогу. Ціла адміністрація цієї запомоги попала ось так в руки вірних прислужників „Нового Ладу", без огляду на їх кваліфікації. А допомога, каже Републиканська Партія, належить правно кожному, без ріжниці політичних переконань.

Ландон у своїй промові в Клівленді вказав на те, що уряд спинив всякі розсліди справ адміністрації „Доблю-Пі-Ей" в стейті Пенсилвенія, коли такі почали заповідати політичні сензації. Він теж скритикував уряд за те, що він дотепер не перевів якоїсь точної реєстрації безробітних, так, що край властиво не знає точно, наскільки критичним є його положення, або, наприклад, скільки точно людей одержує запомогу. Бо досі уряд вже кілька разів проголошував ріжні цифри.

Але найбільше критикував Ландон теперішній уряд за те, що не зробив ніякого поступу на шляху до нормалізації життя та втягнув одну шесту нації на лісту „реліфників". Запомога сталась для уряду цілою розвязкою питання безробіття, бо інші фази поступування „Нового Ладу" виключають усякі можливости виведення цих багатьох міліонів безробітних та „реліфників" на шлях нормальних приватних заробітків.

Ландон заявив, що коли Републиканська Партія прийде до влади, то очевидно, задержить запомогу, але вважатиме її лише як перехід до краших часів. Він прирік, що примінить всі міри ощадности в адмініструванні запомоги, щоб запомогу бідним давали самі стейти та місцевости, а уряд щоб тільки уділяв якусь частину на цю справу. Він вкінці прирік, що за його урядування особливу увагу звернеться на це, щоб кожний безробітний одержав не то запомогу, але також моральну підтримку в змаганні дістати працю, а навіть в напрямі відповідного фахового вишколу та підготови до нових праць.

Евген Скоцко,
Ню Йорк, Н. Й.

Пан Рогач приходить до приятеля блідий і схвильований. — То страшне, я приловив мою жінку на горячому вчинку подружої зради!

— Ну, так, самособою, — відповідає приятель — розумію тебе дуже добре. То дійсно мусить бути страшне, коли чоловік нараз уперше ствердить, що жінка йому невірна!

— Вперше! вперше! — реве пан Рогач. — Вже вісімнацять разів приловив я цю бестію!

— Може пані куплять кусник доброго тоалетового мила? — питається вуличний торговець прохожої пані.

— Дякую, не потребую.

— Навіть і в неділю не потребують пані? — відрубав продавець.

На пляжі стрічаються дві знайомі. Один двичає ведро. — Що ви робите? — питається його приятель.

— А нічого! Мушу заробляти, чим дасться. Розношу морську воду до готелів, щоб могли купатися ті, які не можуть виходити з хати.

На другий день приятель знайшовся над морем підчас відпливу. Дивиться на море й сам до себе каже: — Го, го! То він мусів собі вчора незле заробити!

Професорові народився син. По кількох місяцях, як син розплакався, професор питається: — Чому дитина плаче? — Бо дістає зуби, — відповідає жінка. — А чи дитина їх не хоче? — питається професор.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ. (32)

Коли оба втікачі запустилися глибоко в нетри й заховалися в безпечне місце, Тарзан опустив Оранда на землю і запитався його: „Скажи мені, в який спосіб ви платите данину організації людей-леопардів, коли вони не показуються вам на очи?" — „Найстарший у селі знає місце, де треба складати ці данини, що їх назначать люди-леопарди".

„І на приказ цього найстаршого ви берете ці річи й несете в нетри та кладете на призначене місце?" — допитувався Тарзан. „Так", відповів Орандо. „А чи ти знаєш, де знаходиться те місце?" — питав далі Тарзан. Орандо знов потакнув. „Коли так, заговорив Тарзан спокійно, то ти поведеш мене на те місце".

Орандо зжахнувся: „Чого ти хочеш іти на те місце?" „Я буду ждати там, аж поки люди-леопарди не прийдуть, щоб забрати цю данину. Тоді я буду слідкувати за ними, аж поки не досліджу їх до їх леговища. Знайшовши їх леговище, я придумаю плян, якби їх усіх знищити. Ми виповіли війну їм, Оранде. Ти і я маємо проти себе цілі сотні".

Коли Тарзан думав, що про його наміри, щоб знищити організацію людей-леопардів, ніхто не знав, він дуже помилявся. Собіто, який був членом цеї організації, відразу відгадав його пляни. Щоби попередити своїх людей, він вислав чимскорше післанця та повідомив решту про „небезпечного білого чоловіка".

— Чому пеш горівку соломкою?

— Бо я дав слово моїй жінці, що мої уста ніколи не торкнуться алькоголю.